

BIJEENKOMST

DE NIEUWE
OMGEVINGS
AMBTENAAR

15 maart 2016

Actualiteit nieuwe Omgevingswet

Flip ten Cate, directeur Federatie
Ruimtelijke kwaliteit

#nieuwe
omgevings
ambtenaar

Actualiteit Omgevingswet

- a. Wat is de Omgevingswet?
- b. Wat wil de Omgevingswet?
- c. Stand van zaken Omgevingswet
- d. Borging van ruimtelijke kwaliteit
- e. Uitstapje naar Wet kwaliteitsborging
- f. Grote cultuurveranderingen!
- g. Consequenties voor welstandsadvisering.
- h. Mooiwaarts

De Omgevingswet

- 26 wetten, 60 AmvB's (bouwbesluit, activiteiten besluit, BOR etc) 120 regelingen (MOR etc), + lokale verordeningen op één plaats samen
- Hoofddoelen van de wet:
 - Een veilige leefomgeving
 - Een gezonde leefomgeving
 - Een goede omgevingskwaliteit
- Motto's van de wet:
 - Ruimte voor ontwikkeling, waarborgen voor kwaliteit
 - Eenvoudig Beter

Paradigmashifts

- Fundamentele verschillen met huidige aanpak:
 - Leefomgeving niet langer sectoraal benaderd, maar integraal
 - Niet meer de regel of de norm centraal, maar de maatschappelijke doelen.
 - Beoordeel dus niet of iets ergens ‘mag’, of dat het juist ‘verboden’ is, maar beoordeel of het voor de gemeenschap wenselijk of onwenselijk is.
 - Dus van ‘nee, tenzij’ naar ‘ja, mits’
- Wet- en regelgeving worden flexibeler (een norm is niet meer absoluut)
- De ruimte voor politiek-bestuurlijke afwegingen neemt toe: gezond verstand ipv rechtszekerheid.

VISIE VEREIST

- De consequentie van deze paradigmashift is dat een gemeenschap voor ogen moet hebben wat haar *maatschappelijke doelen* zijn!
- Het toepassen van de regels is niet langer genoeg. Soms heiligt het doel het afwijken van de regels t.b.v. 'meerwaarde'.
- Een verantwoorde afweging impliceert geen ad-hoc reactie op een initiatief, maar een gemeentelijke visie op kwaliteiten en tekortkomingen.

Stand van Zaken Omgevingswet

Parlement:

2e Kamer 1 juli 2015 akkoord (144 tegen 6)

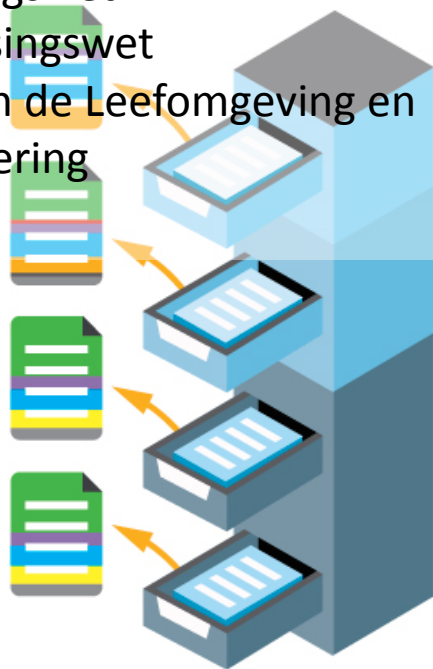
1e Kamer 15 maart 2016 (!) debat

Vervolg:

- Invoeringswet
- Aanpassingswet
- Laan van de Leefomgeving en digitalisering
- AmvB's

AMvB's

Omgevingsbesluit

Gericht op burgers, bedrijven en bestuursorganen. Bevat de spelregels die voor iedereen van belang zijn. Alle vergunningplichten staan in dit besluit, ook de aanwijzing van het bevoegd gezag, totstandkomingsprocedures en handhabingsbepalingen.

Besluit kwaliteit leefomgeving

Gericht op bestuursorganen. Bevat de normen en instructieregels van milieu en veiligheid.

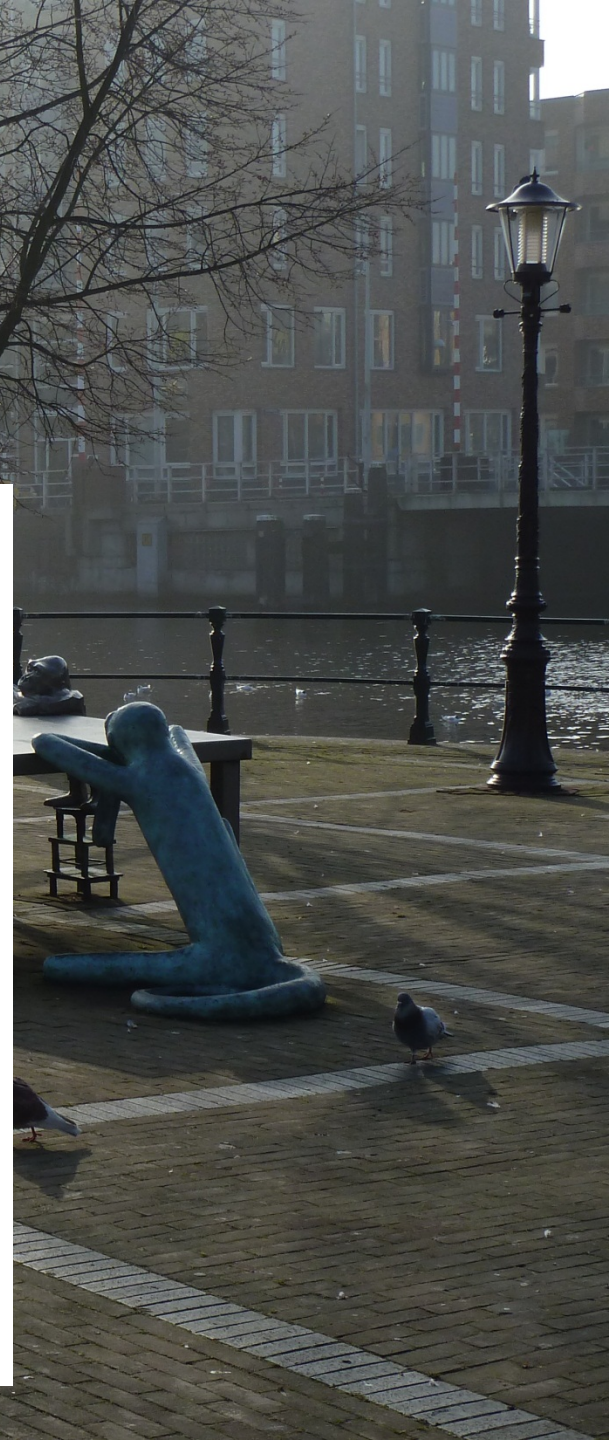
Besluit bouwactiviteiten leefomgeving

Gericht op burgers, bedrijven en overheden bij hun feitelijk handelen. Bevat algemene, rechtstreeks werkende regels voor bouwen, aanleggen en slopen.

Besluit activiteiten leefomgeving

Gericht op burgers, bedrijven en overheden bij hun feitelijk handelen. Bevat algemene, rechtstreeks werkende regels voor andere activiteiten in de leefomgeving (o.a. milieu en water).

Consequenties voor welstandstoets

1. Welstand verdwijnt als wettelijke weigeringsgrond voor bouwaanvragen.
2. In het Omgevingsplan kán een gemeente in aangewezen gebieden letten het 'het uiterlijk van bouwwerken'. In dat geval zijn beleidsregels met criteria vereist.
3. Omgekeerde bewijslast: nu zijn welstandsbeleid en –commissie verplicht, tenzij er vanaf wordt gezien; straks bestaat het niet, tenzij er beleid voor wordt gemaakt.
4. Minder regels (maar meer vertrouwen), minder eisen, minder lasten, minder overheid en meer markt: de uitgangspunten van de Omgevingswet stroken niet met traditioneel welstandstoezicht

“Ruimte voor ontwikkeling, waarborgen van kwaliteit”

“...ter wering van inbreuken op de schoonheid van dorp en stad...”

“...kwaliteit mag ontwikkelingen niet belemmeren...”

“...over smaak valt niet te twisten...”

Elke ontwikkeling is een potentiële kwaliteitsimpuls. Geen bedreiging, maar een kans om het nóg beter te maken. Kortom: kwaliteit dóór ontwikkeling.

Het gaat niet om toetsen aan verbodsregels en “weren van aantasting”, het gaat om het optimaliseren van de kwaliteitsimpuls

“Het aansturen van de ruimtelijke kwaliteit gebeurt meer en meer met normen, criteria, voorschriften en regels. Een aantrekkelijke omgeving kan echter nooit het resultaat zijn van regels. Kwaliteit ontkiemt in de harten van mensen en wordt werkelijkheid waar visie, vakmanschap en daadkracht een verbinding leggen met de omgeving.”

MOOIWAARTS

Omgevingskwaliteit

In het omgevingsrecht

Hoe bereik je omgevingskwaliteit?

Respectvolle omgang met erfgoed en sociaal-economische context

Geen schaamte voor de nieuwe ingrepen

Het “meekoppelen” van belangen aan een privaat initiatief
→ meerwaarde door ontwerpend onderzoek

In nauwe interactie met de bewoners en gebruikers van de omgeving → SCP: “niet buiten de burger rekenen”

Omgevingsvisie, Omgevingsplan, Omgevingsvergunning.

1. Maak van de visie geen ‘plandocument’, geen blauwdruk. Het is een visie op de bestaande waarden en kwaliteiten; het formuleert de ‘maatschappelijke doelen’, en is daarmee richtinggevend voor initiatiefnemers
2. Omgevingsplan: geen gebruiksstatuut, maar een document dat de randvoorwaarden voor een gezonde en veilige leefomgeving met goede kwaliteit garandeert. Rechtszekerheid is bijproduct.
3. Omgevingsvergunning: alleen nodig als er iets “afgewogen” moet worden in het algemeen belang – geen instrument om iets toe te staan, dat toch al toegestaan is.

Private Kwaliteitsborging Wkb

Implementatie Omgevingswet

MOOIWAARTS
Omgevingskwaliteit
In het omgevingsrecht

Programma Mooiwaarts:

- Mooiwaarts OOK (→ Ingrid Langenhoff)
- Mooiwaarts De Omslag (Mooiwaartscafé's, Praktijkboek, etc)

MOOI
**NOORD-
HOLLAND**

ADVISEURS
OMGEVINGSKWALITEIT